

UCHWAŁA NR 9/35/2024
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W ŁODZI

z dnia 20 marca 2024 r.

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2023 roku obejmującego: sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby, w tym planu kontroli, sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej, w tym działalności WIAS oraz sprawozdanie z działalności kontrolnej.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w składzie:

1/ Beata Kaczmarek	8/ Radosław Hrychorczuk
2/ Roman Drozdowski	9/ Aneta Jakubczak
3/ Iwona Kopczyńska	10/ Paweł Dobrzyński
4/ Anna Kaźmierczak	11/ Zofia Dolewka
5/ Łukasz Szczepanik	12/ Krzysztof Kozik
6/ Magdalena Budziarek	13/ Tomasz Jan Karwicki
7/ Bogusław Wenus	14/ Anna Adamczewska

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2023 roku obejmujące: sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby, w tym planu kontroli, sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej, w tym działalności WIAS oraz sprawozdanie z działalności kontrolnej.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Kolegium
Zastępca Prezesa RIO w Łodzi

Beata Kaczmarek

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
w 2023 roku**

Obejmujące:

- ✓ **Sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby,
w tym planu kontroli,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej,
w tym działalności WIAS,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności kontrolnej.**

Sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1325.), regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej: jednostek samorządu terytorialnego, związków metropolitalnych, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, związków powiatowo-gminnych, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jst.

Na podstawie art. 7 ustawy o rio izby przeprowadzają co najmniej raz na cztery lata kompleksową kontrolę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych w zakresie działalności nadzorczej wyznaczona została przepisem art. 11 ustawy, zgodnie z którym obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jst oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst, podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa, absolutorium, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Izby wydają opinie w sprawach wskazanych, m.in. w art. 13 ustawy o rio; zaś na podstawie art. 1 ust. 4 ww. ustawy, w zakresie objętym nadzorem i kontrolą - prowadzą działalność informacyjną, instruktażową i szkoleniową. Do zadań izb należy także, zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych.

W 2023 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi obejmowała swoim zakresem działania 199 jednostek samorządu terytorialnego (174 gminy, 3 miasta na prawach powiatu, 21 powiatów, 1 województwo samorządowe), 7 związków międzygminnych, 1 związek powiatów i 1 związek powiatowo-gminny.

W 2023 roku Kolegium Izby zbadało 14 132 uchwały i zarządzenia organów jednostek samorządu terytorialnego (w 2022 r. – 14 240), składy orzekające wydały łącznie 1 616 opinii (w 2022 r. - 1 807 opinii).

Izba podjęła łącznie 67 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych w tym 55 kontroli kompleksowych i 12 kontroli doraźnych.

W trakcie szkoleń zorganizowanych przez Izbę przeszkolono 365 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym: skarbników, wójtów, radnych oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego.

W 2023 roku Izba realizowała wyznaczone ustawowo zadania w oparciu o Ramowy Plan Pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi przyjęty uchwałą Kolegium RIO w Łodzi z dnia 22 grudnia 2022 roku.

W 2023 roku, w związku z trwającym do 31 lipca stanem zagrożenia epidemicznego Izba realizowała swoje zadania w warunkach umożliwiających zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pracownikom, jak i interesantom urzędu, poprzez umożliwienie dezynfekowania dłoni, zalecenie noszenia maseczek, przypominanie o możliwości składania wyjaśnień drogą pisemną, organizowanie szkoleń w formule online itp.

Przygotowanie i wykonanie kontroli oraz upublicznienie ich wyników

Ramowy plan pracy RIO w Łodzi na 2023 rok zakładał przeprowadzenie 55 kontroli kompleksowych.

- Kontrole kompleksowe podjęte zostały w roku 2023 we wszystkich jednostkach objętych planem kontroli, w części przypadków czynności kontrolne trwały także w I kwartale 2024 roku.
- Do kontrolowanych jednostek, w oparciu o przepis art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych kierowane były wystąpienia pokontrolne. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwemu organowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do kolegium izby.
- W ramach upublicznienia wyników kontroli informacje dotyczące kontroli, w tym protokoły kontroli oraz zalecenia pokontrolne, zamieszczane były na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Izby. W związku z prowadzoną działalnością kontrolną udzielano informacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Dotyczyły one m.in.: udostępnienia dokumentacji pokontrolnych, informacji dotyczących wyników kontroli.
- Zgodnie z art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę.

Regionalna izba obrachunkowa, zgodnie z art. 30b ustawy, w trybie określonym w przepisach ustawy o rio dotyczących kontroli gospodarki finansowej jst, kontroluje osiągnięcie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

Sprawozdania sporządzone za 2022 r. z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez podległe jednostki samorządu terytorialnego przyjmowane były przez pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń.

W 2023 roku pracownicy Wydziału przyjęli w/w sprawozdania ze 199 jednostek samorządu terytorialnego (sprawozdania te były składane w formie elektronicznej oraz w formie dokumentu papierowego), sprawdzili poprawność rachunkową tych sprawozdań oraz zgodność wersji elektronicznej z dokumentem. W przypadku stwierdzenia błędów rachunkowych lub niezgodności wersji elektronicznej z dokumentem - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania.

Zbadano łącznie 239 formularzy sprawozdań, z czego 40 to korekty sprawozdań.

Korekty sprawozdań wynikały w szczególności ze złego formatu wersji elektronicznej (głównie PDF zamiast XLS), braku podpisów na wersji papierowej, braku danych osób sporządzających lub zatwierdzających sprawozdanie na wersji elektronicznej.

Dane z powyższych sprawozdań - jako materiały będące w dyspozycji Izby - mogą być wykorzystywane w trakcie działalności kontrolnej Izby prowadzonej przez Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej.

- W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych inspektorzy kontroli udzielali instruktażu w zakresie prawidłowej interpretacji przepisów prawnych i ich stosowania w praktyce.
- W oparciu o przepis art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba przekazała do Ministerstwa Finansów informację o jednostkach samorządu terytorialnego, w których inspektorzy kontroli stwierdzili nieprawidłowości dotyczące danych wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych mogące mieć ewentualny skutek dla wielkości naliczenia subwencji.
- W Izbie (w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej) gromadzone są materiały dotyczące nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie prowadzonej przez Wydział działalności kontrolnej – służące m.in. przygotowaniu kontroli.
- W ramach czynności przygotowujących do realizowania zadań kontrolnych Izby pracownicy podnoszą kwalifikacje, w tym poprzez samokształcenie oraz w udział w szkoleniach.

Sprawowanie nadzoru nad jst oraz działalność opiniodawcza

Działalność nadzorcza

Zgodnie z art. 171 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Jedyńm wskazanym przez ustawodawcę kryterium, przy uwzględnieniu którego sprawowany jest nadzór – jest kryterium legalności. Zasada ta powtórzona została w przepisach ustaw ustrojowych, gdzie wskazano, że nadzór sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem (por. art. 85 ustawy o samorządzie gminnym, art. 77 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 79 ustawy o samorządzie województwa).

Zakres działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych wyznaczony został przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z art. 11 ust. 1 tej ustawy właściwość rzeczowa izb obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego (oraz organy związków jednostek samorządu terytorialnego) w sprawach:

- 1) procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
- 2) budżetu i jego zmian,
- 3) zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek,
- 4) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa,
- 6) absolutorium,
- 7) wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Uchwały i zarządzenia organów jst sprzeczne z prawem są nieważne (por. art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym,

art. 82 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa). W przypadku natomiast nieistotnego naruszenia prawa w uchwale lub zarządzeniu izba nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, lecz ogranicza się do wskazania, że wydano je z naruszeniem prawa (art. 11 ust. 3 ustawy o rio).

Szczególny tryb postępowania ustawodawca przewidział dla przypadków dotyczących stwierdzenia nieważności całości lub części uchwały budżetowej. Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy izba prowadząc postępowanie nadzorcze w sprawie uznania uchwały budżetowej organu stanowiącego jst za nieważną w całości lub w części, wskazuje nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia. Dopiero w przypadku, gdy właściwy organ w wyznaczonym terminie nie usunie wskazanych nieprawidłowości, kolegium izby orzeka o nieważności uchwał w całości lub części. W przypadku stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej w całości lub w części budżet lub jego część dotknięte nieważnością ustala kolegium izby.

Do ustalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego izba obowiązana jest także w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez organ stanowiący jst do dnia 31 stycznia roku budżetowego oraz w przypadku niezachowania przez tę jednostkę zasad określonych w art. 242-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (por. art. 11 ust. 2 i 2a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych). W tych przypadkach izba ustala budżet jst w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych.

Z uwagi na fakt, że budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki (art. 211 ustawy o finansach publicznych), a jego moc wiążąca kończy się z upływem roku kalendarzowego, w sytuacji, gdy kolegium rozpatrując uchwałę lub zarządzenie dotyczące minionego roku budżetowego stwierdzi nieprawidłowości - nie nakazuje ich usunięcia, lecz ogranicza się do wskazania, że uchwała/zarządzenie zostały podjęte z naruszeniem prawa.

Kolegium Izby obraduje na posiedzeniach, które zwoływane są w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. W posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu określonego w art. 1 ust. 2 ustawy o rio, którego sprawa jest rozpatrywana.

W 2023 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi obradowało na 37 posiedzeniach. Z uwagi na obowiązujący przez część roku stan zagrożenia epidemicznego uprawnienie jednostki do uczestniczenia w posiedzeniu kolegium mogło być realizowane także poprzez złożenie pisemnych wyjaśnień. Posiedzenia w formie stacjonarnej odbywały się z zachowaniem wymogów sanitarnych.

W ramach sprawowanej przez Izbę działalności nadzorczej w 2023 roku Kolegium Izby zbadało **14 132 uchwały i zarządzenia** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych (w 2022 roku – **14 240**). Z ogólnej liczby zbadanych uchwał i zarządzeń najwięcej dotyczyło:

- budżetu i jego zmian – 9 218,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 575,
- podatków i opłat lokalnych – 634,
- zakresu i zasad przyznawania dotacji z budżetu jst – 388,
- zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów – 236.

Lp.	Uchwały i zarządzenia jst dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń w 2023 r.
1	budżetu *)	209
2	zmian budżetu	9 218
3	procedury uchwalania budżetu	12
4	zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek i poręczeń	292
5	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	5
6	podatków i opłat lokalnych	634
7	pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	40
8	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	388
9	absolutorium**)	203
10	wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	2 575
11	pozostałe uchwały i zarządzenia	556
Ogółem		14 132

*) W 2023 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadalo 209 uchwał w sprawie uchwalenia budżetu, z tego: 207 uznano za zgodne z prawem, natomiast w 2 przypadkach Kolegium stwierdziło naruszenie prawa wskazując sposób i termin usunięcia nieprawidłowości, a następnie umorzyło wszczęte postępowanie z uwagi na zastosowanie się przez jst do wskazanych zaleceń.

Różnica pomiędzy liczbą nadzorowanych jednostek 208, a liczbą zbadanych uchwał budżetowych 209 wynika z tego, iż w 2023 roku zbadano dwie uchwały budżetowe Związku komunalnego Gmin z/s w Kleszczowie na 2023 i 2024 rok..

***) W 2023 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadalo 203 uchwały w sprawie absolutorium, wszystkie zostały uznane za zgodne z prawem i przyjęto je do protokołu bez uwag.

Sprawozdanie z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2023 roku

Informacja o uchwałach i zarządzeniach organów jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2023 r.

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Wyniki badania nadzorczego									
		Ogółem w 2023 r.	w tym: uchwał i zarządzeń organów wykonawczych	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:					
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:		inne rozstrzygnięcia
							nieważne w części	nieważne w całości			
1	budżetu	209	0	207	2	0	2	0	0	0	0
2	zmian budżetu	9218	6440	9211	7	0	6	0	0	0	1
3	wieloletniej prognozy finansowej i zmian	2575	231	2574	1	0	0	1	0	1	0
4	procedury uchwalania budżetu	12	0	11	1	0	0	1	1	0	0
5	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	56	0	56	0	0	0	0	0	0	0
6	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	236	46	234	2	0	0	2	0	2	0
7	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0
8	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	388	0	351	37	1	0	36	15	21	0
9	podatków i opłat lokalnych	634	0	617	17	0	0	17	13	4	0
	w tym: opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	127	0	122	5	0	0	5	4	1	0
10	pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi)	40	0	40	0	0	0	0	0	0	0
11	absolutorium	203	0	203	0	0	0	0	0	0	0
12	pozostałe uchwały i zarządzenia	556	160	554	2	0	0	2	0	2	0
Ogółem		14132	6882	14063	69	1	8	59	29	30	1

W wyniku badania nadzorczego Kolegium RIO w Łodzi w 69 uchwałach/zarządzeniach jst stwierdziło naruszenie prawa:

- w **59** przypadkach Kolegium wydało rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzając nieważność uchwały/zarządzenia w całości lub w części; unieważnienie w całości lub w części dotyczyło: 1 uchwały w sprawie wpf, 1 uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu, 2 uchwał w sprawie zaciągania długoterminowych kredytów i pożyczek, 36 uchwał w sprawie dotacji z budżetu jst, 17 uchwał w sprawie podatków i opłat (w tym 5 dotyczyło opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi), 2 uchwał w innych sprawach,
- w **2** uchwałach budżetowych i **6** w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa wskazując sposób i termin usunięcia nieprawidłowości; z uwagi na zastosowanie się przez jst do wskazanych zaleceń – Kolegium umorzyło wszczęte postępowanie;
- w **1** uchwale Kolegium stwierdziło nieistotne naruszenie prawa – uchwała dotyczyła zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst;
- w **1** uchwale w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa – zważywszy jednak, że dotyczyły one budżetu roku 2022 ograniczyło się wyłącznie do wskazania, że uchwały te zostały podjęte z naruszeniem prawa.

Największa liczba wydanych przez Kolegium RIO w Łodzi rozstrzygnięć nadzorczych dotyczyła uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst.

W 2023 roku w przypadku **15** uchwał jst Kolegium Izby umorzyło wszczęte postępowanie nadzorcze: 1 dotyczyło uchwały w sprawie zmiany budżetu, 2 zmian wpf, 2 podatków i opłat lokalnych, 8 zasad i zakresu przyznawania dotacji oraz 2 uchwał w innych sprawach.

W **14 063** uchwałach i zarządzeniach Kolegium nie dopatrzyło się naruszenia prawa. Z uchwał i zarządzeń przyjętych do protokołu bez uwag najczęściej dotyczyło: zmian budżetu i w budżecie – 9 211, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 574, podatków i opłat lokalnych – 617 (w tym 122 opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi), zaciągnięcia pożyczek i kredytów długoterminowych – 234.

W 2023 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego zaskarżone zostały 4 rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium. W 2023 roku WSA rozpatrzył wszystkie skargi. We wszystkich przypadkach Sąd oddalił skargę. W jednym przypadku JST złożyła skargę kasacyjną od wyroku WSA.

W 2023 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi podjęła 3 uchwały w sprawie zaskarżenia uchwały JST do sądu administracyjnego. WSA w Łodzi w roku 2023 rozpatrzył jedną skargę w wyniku czego stwierdził nieważność skarżonej przez Izbę uchwały w całości. W pozostałych przypadkach sprawy skierowane zostały do sądu w roku 2024.

W 2023 roku do RIO w Łodzi wpłynęły sygnalizacje dotyczące 4 uchwał nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego. Zgłoszone sygnalizacje były przedmiotem obrad Kolegium Izby.

Kolegium Izby nie dopatrzyło się naruszenia prawa (przyjęło do protokołu bez uwag), w odniesieniu do uchwał:

- Rady Gminy Ozorków nr XVIII/142/19 z dnia 8 listopada 2019 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na terenie Gminy Ozorków,
- Rady Gminy Ozorków nr XXXIV/256/20 z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek tej opłaty dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy,
- Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego nr XIV/212/19 z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie opłaty targowej,
- Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego nr XXVII/386/20 z dnia 30 września 2020 roku zmieniającej uchwałę w sprawie opłaty targowej,

Wstępna kontrola oraz ewidencjonowanie uchwał/zarządzeń organów jst podlegających nadzorowi Izby w zakresie przyjętym w Izbie

Pracownicy Wydziału Analiz, Informacji i Szkoleń dokonywali wstępnej kontroli uchwał i zarządzeń podlegających nadzorowi Izby w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych, w tym przy użyciu funkcjonalności systemu Besti@. W 2023 r. pracownicy Wydziału dokonali wstępnej kontroli: 9 427 uchwał budżetowych i ich zmian oraz zarządzeń organów wykonawczych jst zmieniających budżet oraz 2 575 wieloletnich prognoz finansowych i ich zmian.

W miarę potrzeb, w uzgodnieniu z członkami Kolegium, wykonywano dodatkowe analizy i uzyskiwano na bieżąco wyjaśnienia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pojawiających się wątpliwości. Pracownicy Wydziału zajmowali się również gromadzeniem i kompletowaniem dokumentacji związanej z działalnością nadzorczą.

Działalność opiniodawcza

Zgodnie z art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izb należy także:

- wydawanie, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki oraz innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, a także wykupu papierów wartościowych;
- wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jst;
- wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami;

- wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jst w sprawie absolutorium oraz opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzielaniu wójtowi absolutorium;
- wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych;
- wydawanie opinii o programach postępowań naprawczych jednostek samorządu terytorialnego.

Oprócz tego, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych izby wydają opinie:

- w sprawie możliwości sfinansowania deficytu - na podstawie przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego projektu uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1) oraz uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3);
- w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej (art. 230 ust. 4).

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2023 roku wydały łącznie **1 616 opinii**, w tym 2 opinie negatywne oraz 322 opinie zawierające uwagi lub zastrzeżenia. Największa liczba opinii zawierających uwagi lub zastrzeżenia dotyczyła prawidłowości planowanej kwoty długu oraz projektów uchwał budżetowych.

W 2 przypadkach składy orzekające wydały opinie negatywne: 1 dotyczyła możliwości spłaty pożyczki, 1 projektu uchwały o wieloletniej prognozie finansowej.

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii w 2023 r.	Charakter wydanych opinii w 2023 r.			
		pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	1 616	1 292	310	12	2
Gminy	1 366	1 100	255	9	2
Powiaty	172	142	29	1	0
miasta na prawach powiatów	28	7	19	2	0
samorząd województwa	8	8	0	0	0
związki jst	42	35	7	0	0

Wyniki działalności opiniodawczej Izby i charakter wydanych opinii w 2023 r.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii w 2023 roku								
		Razem	Charakter wydanych opinii							
			pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne				
opinie w sprawie:										
OGÓLEM		1 616	1 292	80,0%	310	19,2%	12	0,7%	2	0,1%
1	projektów uchwał budżetowych jst,	211	153	72,5%	57	27,0%	1	0,5%	0	0,0%
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	211	150	71,1%	56	26,5%	4	1,9%	1	0,5%
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	392	338	86,2%	50	12,8%	4	1,0%	0	0,0%
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	192	166	86,5%	22	11,5%	4	2,1%	0	0,0%
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	200	172	86,0%	28	14,0%	0	0,0%	0	0,0%
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	196	134	68,4%	62	31,6%	0	0,0%	0	0,0%
5	spląty/wykupu zobowiązań, z tego:	192	144	75,0%	45	23,4%	2	1,0%	1	0,5%
5.1	o możliwości spląty kredytu/pożyczki	159	128	80,5%	29	18,2%	1	0,6%	1	0,6%
5.2	o możliwości spląty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	1	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	32	15	46,9%	16	50,0%	1	3,1%	0	0,0%
6	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	207	170	82,1%	37	17,9%	0	0,0%	0	0,0%
7	absolutorium, z tego:	207	203	98,1%	3	1,4%	1	0,5%	0	0,0%
7.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	204	203	99,5%	1	0,5%	0	0,0%	0	0,0%
7.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	2	0	0,0%	1	50,0%	1	50,0%	0	0,0%
7.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	1	0	0,0%	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%

Opinie o możliwości spłaty kredytów i pożyczek

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydały 159 opinii w sprawie możliwości spłaty pożyczek i kredytów zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego (134 dla gmin, 21 dla powiatów, 4 dla miast na prawach powiatów), z tego:

- 128 opinii pozytywnych,
- 29 opinii pozytywnych z uwagami,
- 1 opinię pozytywną z zastrzeżeniami,
- 1 opinię negatywną.

Zaopiniowany negatywnie wniosek dotyczył możliwości zaciągnięcia kredytu przez Gminę Bełchatów.

Opinie o możliwości wykupu papierów wartościowych

W 2023 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały 32 opinie w sprawie możliwości wykupu papierów wartościowych, w tym 15 pozytywnych i 16 z uwagami i 1 z zastrzeżeniami; 21 wydanych opinii dotyczyło gmin, 8 powiatów, 3 miast na prawach powiatu.

Opinie o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego,

W 2023 roku wydana została 1 (pozytywna) opinia do wniosku w sprawie zaciągnięcia zobowiązania w formie przystąpienia do długu na zabezpieczenie spłaty wierzytelności dotyczącej kredytu długoterminowego zaciąganego przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny - dotyczące Województwa Łódzkiego.

Opinie o przedkładanych projektach uchwał budżetowych

W 2023 r. składy orzekające zaopiniowały 211 projektów budżetu na 2023 i 2024 rok. Wydano 153 opinie pozytywne, 57 opinii z uwagami i 1 z zastrzeżeniami.

- Składy orzekające zaopiniowały 207 projektów budżetów na 2024 rok (1 projekt budżetu na rok 2024 nie został zaopiniowany w roku 2023 z uwagi na bardzo późny wpływ dokumentów do Izby tj. w okresie ostatnich dni grudnia 2023 r. M.-Gm. Szadek – opinia została wydana w roku 2024)
 - Wydano 4 opinie dotyczące projektów budżetów na 2023 (Gmina Lipce Reymontowskie, Gmina Daszyna, Miasto Gmina Tuszyń, Związek Powiatowo Gminny Ziemi Łaskiej z/s w Łasku), które nie zostały wydane w 2022 roku z uwagi na późny wpływ dokumentów do Izby.
-

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2022 r.

Składy orzekające Izby zaopiniowały w 2023 r. 207 sprawozdań z wykonania budżetów za 2022 r. Opinię pozytywną otrzymało 170 sprawozdań, 37 opinii zawierało uwagi;

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną,
- 18 sprawozdań powiatów składy zaopiniowały pozytywnie, 3 pozytywnie z uwagami,
- wszystkie miasta na prawach powiatu otrzymały opinię pozytywną z uwagami,
- 144 sprawozdania gmin zaopiniowano pozytywnie, 30 opinii zawierało uwagi,
- sprawozdania 7 związków jst składy orzekające zaopiniowały pozytywnie, a 1 opinia zawierała uwagi.

Izba nie wydała negatywnych opinii w powyższej sprawie, wobec czego obowiązek wynikający z art. 21 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych dotyczący informowania Wojewody oraz Ministra Finansów o takich opiniach - był bezprzedmiotowy.

Opinie o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium.

Komisje rewizyjne przedłożyły do zaopiniowania składom orzekającym Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi łącznie 206 wniosków w sprawie absolutorium za 2022 rok, w tym 2 o nieudzielenie absolutorium.

Składy orzekające wydały 203 opinie pozytywne, 1 pozytywną z uwagami i 1 z zastrzeżeniami.

Jedna jednostka Gmina Łanięta nie przedłożyła do zaopiniowania wniosku komisji rewizyjnej ponieważ komisja nie wypracowała stanowiska w tej sprawie.

Opinie o projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych

Składy Orzekające Izby zaopiniowały w 2023 r. 211 projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych na 2023 i 2024 rok.

Opinię pozytywną otrzymało 150 projektów, 60 opinii zawierało uwagi i zastrzeżenia, jeden zaopiniowano negatywnie M.-Gm. ROZPRZA.

- W 2023 roku nie została wydana 1 opinia dotycząca projektu wpf na 2024 r (M.-Gm. Szadek) - z uwagi na bardzo późny wpływ dokumentów do Izby, opinia została wydana w 2024 r.;
- Wydano 4 opinie dotyczące projektów wpf na 2023 (Gmina Lipce Reymontowskie, Gmina Daszyna, Miasto Gmina Tuszyn, Związek Powiatowo Gminny Ziemi Łaskiej z/s w Łasku), które nie zostały wydane w 2022 roku z uwagi na późny wpływ dokumentów do Izby oraz to, że związek powstał w 2023 roku.

Opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionego projektu uchwały budżetowej.

W 2023 roku składy orzekające Izby na podstawie projektów uchwał budżetowych na 2023 i 2024 r. wydały 192 opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu. W 19 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej. Nie została wydana 1 opinia dotycząca możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionego projektu uchwały budżetowej na 2024 r (M.Gm. Szadek) - z uwagi na bardzo późny wpływ dokumentów do Izby.

Wydano 4 opinie dotyczące możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionego projektu uchwały budżetowej na 2023 r (Gmina Lipce Reymontowskie, Gmina Daszyna, Miasto Gmina Tuszyn, Związek Powiatowo Gminny Ziemi Łaskiej z/s w Łasku), które nie zostały wydane w 2022 roku z uwagi na późny wpływ dokumentów do Izby oraz to, że związek powstał w 2023 roku.

Opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionej uchwały budżetowej

W 2023 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały **200** opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej **na 2023 rok**, z tego:

- 172 opinie pozytywne,
- 28 opinii z uwagami,

W 8 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej.

Jedna opinia dotycząca możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej na 2023 rok została wydana w roku 2022.

Dodatkowo wydano jedną opinię w omawianej sprawie dotyczącą budżetu 2024 r.

Opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu

Składy orzekające Izby wydały w 2023 r. 196 opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu przyjmując za podstawę informacje wynikające z uchwał budżetowych oraz uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na 2023 r. z tego:

- 3 opinie dotyczące miast na prawach powiatu,
- 20 opinii dotyczących powiatów,
- 1 opinię dla samorządu województwa,
- 171 opinii dotyczących gmin.

Opinię pozytywną w zakresie planowanej kwoty długu otrzymały 134 jst, 62 opinie zawierało uwagi.

W 12 przypadkach odstąpiono od wydania opinii ponieważ jednostki nie posiadała długu.

Rozpatrywanie odwołań od uchwał (opinii) składów orzekających

Zgodnie z art. 20 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od uchwał składów orzekających służy odwołanie do kolegium izby.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2023 r. nie rozpatrywało odwołań od opinii składu orzekającego.

Rozpatrywanie zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych;

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 5a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do zadań kolegium Izby należy rozpatrywanie zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych;

W 2023 r. Kolegium RIO w Łodzi rozpatrzyło zastrzeżenia złożone przez: Gminę Kutno (Kolegium oddaliło zastrzeżenia zgłoszone do jednego wniosku pokontrolnego i uwzględniło zastrzeżenie zgłoszone do dwóch wniosków pokontrolnych), Miasto Gmina Warta (Kolegium oddaliło zastrzeżenie), Miasto Łódź (Kolegium oddaliło zastrzeżenia zgłoszone do trzynastu wniosków pokontrolnych i uwzględniło zastrzeżenie zgłoszone do jednego wniosku).

Analiza sprawozdań statystycznych oraz informacji dot. wykonania budżetu jst za półrocze oraz za rok budżetowy, kontrola wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej.

Zgodnie z art. 9a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych - izby kontrolują pod względem rachunkowym i formalnym kwartalnie sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej:

- kontrola rachunkowa i formalna sprawozdań z wykonania budżetów jst wykonywana była przez pracowników Wydziału Analiz, Informacji i Szkoleń; ponadto na potrzeby działalności opiniodawczej Izby pracownicy Wydziału wykonywali szczegółowe analizy złożonych za II i IV kwartał roku budżetowego sprawozdań w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych.

Gromadzenie i ewidencja danych dotyczących nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego – w zakresie działalności nadzorczej, opiniodawczej Izby.

W ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest elektroniczna ewidencja danych w zakresie:

- wyników działalności nadzorczej Kolegium RIO w Łodzi,
 - wyników działalności opiniodawczej składów orzekających,
 - posiedzeń składów orzekających,
 - przysyłanych przez jst uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym.
-

Zadania z zakresu statystyki publicznej

Zadania z zakresu statystyki publicznej wykonywane były przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń. W 2023 r. obejmowały one obowiązki związane z przyjmowaniem, weryfikacją i przekazywaniem właściwym odbiorcom:

- sprawozdawczości budżetowej:
 - a. miesięcznej – trzy okresy sprawozdawcze (za styczeń, listopad i grudzień),
 - b. kwartalnej – cztery okresy sprawozdawcze (kwartały I-IV),
- rocznej sprawozdawczości finansowej,
- sprawozdawczości w zakresie operacji finansowych:
 - a. jednostek samorządu terytorialnego - cztery okresy sprawozdawcze,
 - b. jednostek z osobowością prawną, dla których jst jest organem założycielskim lub nadzorującym - cztery okresy sprawozdawcze,
- sprawozdawczości podatkowej w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego – dwa okresy sprawozdawcze.

Sprawozdawczość budżetowa i finansowa

W 2023 roku zgodnie z przepisem § 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej jednostki samorządu terytorialnego przekazywały¹ do regionalnych izb obrachunkowych, sprawozdania:

- Rb-27S - sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jst,
- Rb-PDP - sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu,
- Rb-28S - sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jst,
- Rb-28NWS - sprawozdanie z wykonania planu wydatków jst, które nie wygasły z upływem roku budżetowego,
- Rb-NDS - sprawozdanie o nadwyżce / deficycie jst,
- Rb-30S - sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
- Rb-34S - sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- Rb-ST - sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jst.

Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń przekazywał w/w sprawozdania do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej, w terminach określonych w rozporządzeniu.

W ramach wykonywania w 2023 r. zadań związanych z przekazaniem przez jst sprawozdań budżetowych Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie **5 639 sprawozdań** (w tym 1 154 korekt).

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego przekazywały do wiadomości regionalnych izb obrachunkowych w formie dokumentu elektronicznego sprawozdania:

- Rb-27ZZ - sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami;

¹ za poszczególne okresy sprawozdawcze sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego.

- Rb-50 - sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami.

Do zadań Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń należy także przyjmowanie bilansów z wykonania budżetu, sprawozdań finansowych łącznych i skonsolidowanych bilansów jst, które w 2023 r. przekazywane były przez organy jst na podstawie § 34 ust. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do Izby przekazywane były następujące rodzaje sprawozdań finansowych, sporządzanych przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego, obejmujące:
 - ✓ łączny bilans, obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączny rachunek zysków i strat, obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączne zestawienie zmian w funduszu, obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ informację dodatkową obejmującą dane wynikające z informacji dodatkowych samorządowych jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych,
- skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego.

Pracownicy Wydziału dokonywali analizy sprawozdań finansowych za 2022 rok oraz ewentualnych korekt przekazanych za lata wcześniejsze. Analiza bilansu z wykonania budżetu jst służyła m.in. wyliczaniu stanu środków do dyspozycji jednostki, którą może zaangażować w przychodach budżetu w kolejnych latach.

W ramach wykonywania w 2023 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy jst bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych, Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie:

- **261** bilansów z wykonania budżetu jst (w tym 54 korekty)
- łączne sprawozdania finansowe jednostek budżetowych i zakładów budżetowych złożone przez 207 jst, z czego przeanalizowano: 245 łącznych bilansów (w tym 38 korekt), 229 łącznych rachunków zysków i strat (w tym 22 korekty), 232 łącznych zestawień zmian w funduszu (w tym 25 korekt) oraz 224 informacje dodatkowe (w tym 17 korekt);
- w 2023 r. wpłynęło **217** skonsolidowanych bilansów, sporządzonych i przekazanych przez jst w formie elektronicznej w programie Besti@, w tym 10 stanowiły korekty.
Pracownicy Wydziału, zgodnie z przepisami rozporządzenia (§ 34 ust. 7), przekazali Ministerstwu Finansów w formie dokumentu elektronicznego skonsolidowane bilanse nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego sporządzone na dzień 31.12.2022 r.

Sprawozdania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 652) w 2023 roku były przyjmowane:

- Rb-Z - kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji - za IV kwartał 2022r., oraz za I, II i III kwartał 2023 r.,
- Rb-N - kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych – za IV kwartał 2022r., oraz za I, II i III kwartał 2023 r.,
- Rb-UZ - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych za 2022 rok.

Na powyższe sprawozdania składały się:

- 1) sprawozdania **łącznie** w zakresie budżetów jst obejmujące zobowiązania i należności samorządów oraz ich jednostek organizacyjnych – przekazywane systemem BeSTi@;
- 2) sprawozdania **zbiorcze** w zakresie operacji finansowych samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (samorządowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, samorządowych instytucji kultury, samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw) - przekazywane przez jednostki samorządu terytorialnego będące dla nich organem założycielskim lub nadzorującym systemem BeSTi@.

W 2023 roku pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń skontrolowali:

- 1) 2 146 sprawozdań **łączych** (w tym 294 korekt) w zakresie budżetów jst, na które składały się:
 - 887 sprawozdania Rb-Z, z czego 6,4 % było korektami sprawozdań,
 - 1 054 sprawozdań Rb-N, z czego 21,3 % było korektami sprawozdań,
 - 205 sprawozdania Rb-UZ, z czego 6,3 % było korektami sprawozdań.
- 2) 2 066 sprawozdań **zbiorczych** (w tym 118 korekt) w zakresie samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną, na które składały się:
 - 992 formularzy sprawozdań Rb-Z, z czego 3,1 % było korektami sprawozdań,
 - 1 041 formularzy sprawozdań Rb-N, z czego 7,7 % było korektami sprawozdań,
 - 33 formularzy sprawozdań Rb-UZ, z czego 21,2 % było korektami sprawozdań.

Pracownicy na podstawie przyjętych sprawozdań sporządzali:

- 1) zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań łącznych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 6 rozporządzenia;
- 2) zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań zbiorczych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego posiadających jednostki organizacyjne z osobowością prawną (m. in. instytucje kultury i zoz-y) i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 7 rozporządzenia.

Ponadto, zgodnie z § 10 ust. 9 rozporządzenia, w przypadku otrzymania korekt sprawozdań pracownicy Wydziału sporządzali korekty sprawozdań zbiorczych w terminie do 5 dnia następnego miesiąca po miesiącu, w którym wpłynęły korekty od jst - zarówno w zakresie budżetów jst, jak i w zakresie jednostek posiadających osobowość prawną - i przekazywali je do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Sprawozdania podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego – SP-1

W 2018 roku dla organów podatkowych właściwych w sprawach podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego wprowadzono obowiązek sporządzania sprawozdania podatkowego SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego.

Zgodnie z art. 7b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991r. oraz przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego - jednostki samorządu terytorialnego przekazywały² do regionalnych izb obrachunkowych ww. sprawozdania w dwóch terminach:

- 1) część A sprawozdania obejmującą dane o wysokościach stawek podatku od nieruchomości, średniej ceny skupu żyta, średniej ceny sprzedaży – do 10 stycznia 2023 r.,
- 2) część B sprawozdania obejmującą dane o podstawach opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym i podatkiem leśnym oraz o podstawach opodatkowania zwolnionych od podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na mocy uchwał rad gmin – do 20 lipca 2023 r.

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęli w 2023 r. w/w sprawozdania ze 177 gmin; sprawdzili poprawność formalną tych sprawozdań, w przypadku stwierdzenia błędów - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania. Wszystkie otrzymane sprawozdania wraz z korektami (416 formularzy, w tym 61 korekt) przekazali do Ministerstwa Finansów w terminach wskazanych w rozporządzeniu.

Inne zadania.

Sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych

Zgodnie z art. 34 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej z dnia 30 kwietnia 2004 r. oraz przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych jednostki

² sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem aplikacji wskazanej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych – system Besti@.

samorządu terytorialnego przekazują Ministrowi Finansów za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych (w formie elektronicznej, na formularzu udostępnionym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej - na stronie internetowej www.uokik.gov.pl) roczne sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

W 2023 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęto od nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego i przekazano do Ministerstwa Finansów (w formie elektronicznej) wraz z korektami - 196 rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za 2022 rok.

Rozpatrywanie skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – w zakresie spraw finansowych

Zgodnie z art. 229 pkt. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego – regionalne izby obrachunkowe są organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – w zakresie spraw finansowych. Organem właściwym do rozpatrywania skarg na organy stanowiące jest w pozostałym zakresie, jak również w sprawach dotyczących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej jest wojewoda. Organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących organów wykonawczych jest odpowiednio: rada gminy, rada powiatu i sejmik województwa.

W 2023 roku przedmiotem zainteresowania Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi było 1 pismo zawierające skargę na organ wykonawczy, które przekazane zostało do załatwienia właściwemu e tej sprawie organowi.

Organizacja i zapewnienie funkcjonowania RIO w Łodzi

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi działała w roku 2023 w oparciu o:

- Ramowy Plan Pracy Izby przyjęty uchwałą Kolegium Nr 37/88/2022 z dnia 22 grudnia 2022 roku oraz
- plan dochodów i wydatków budżetowych ustalony pierwotnie ustawą budżetową - plan ten w trakcie roku budżetowego był uaktualniany (szczegółowa informacja nt. wykonania budżetu znajduje się w sprawozdaniu z wykonania budżetu Izby za rok 2023).

W 2023 roku Kolegium RIO w Łodzi, w oparciu o przepis art. 18 ustawy o rio rozpatrzyło sprawozdania dot. działalności Izby, w tym sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za rok 2022. Kolegium podjęło także uchwałę w sprawie wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na 2024 rok.

Zadania w zakresie organizacji i zapewnienia funkcjonowania RIO w Łodzi zrealizowane zostały zgodnie z przyjętym ramowym planem pracy oraz w terminach wynikających z przepisów prawa.

Po raz kolejny należy wskazać, że istotnym, narastającym od wielu lat problemem związanym z funkcjonowaniem Izby jest niedostateczny poziom środków finansowych koniecznych do zapewnienia niezbędnej obsady etatowej. Sytuacja ta skutkuje odpływem doświadczonych pracowników i jednocześnie znacząco utrudnia pozyskanie z rynku pracy osób o doświadczeniu i kwalifikacjach niezbędnych dla realizacji zadań Izby. Występujące obecnie niedobory etatowe mogą w dłuższym okresie czasu przełożyć się na spadek parametrów decydujących o potencjale wykonywania przez Izbę zadań nadzorczych, opiniodawczych i kontrolnych.

Dodatkowo z uwagi na szczególną strukturę organizacyjną regionalnych izb obrachunkowych oraz strukturę wiekową pracowników Izby łódzkiej przy obecnie stosowanych zasadach kalkulowania limitu wydatków na wynagrodzenia (§ 4010), w kolejnym roku budżetowym mogą wystąpić trudności w zakresie wypracowania w ramach oszczędności środków na wypłaty odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych.

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Łodzi zatrudnionych było 29 inspektorów kontroli – z wyłączeniem Naczelników Wydziału (szczegółowa informacja w tym zakresie znajduje się w części dotyczącej Sprawozdania z działalności kontrolnej Wydziału Kontroli RIO w Łodzi w 2023 r.).

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku w Wydziale Informacji, Analiz i Szkoleń RIO w Łodzi zatrudnionych było 22 osoby:

- 1) Naczelnik Wydziału (1 etat),
- 2) Zastępca Naczelnika (1 etat)
- 3) na stanowisku ds. analiz nadzorczych i opiniodawczych:
 - a. w Zespołach Zamiejscowych - 8 pracowników (7,875 etatu, w tym 1 emeryt zatrudniony w wymiarze 0,875 etatu i 1 osoba przebywająca przez część roku na zwolnieniu lekarskim/urlopie), 1 etat pozostaje od kilku lat nieobsadzony mimo wielokrotnych ogłoszeń o naborze.
 - b. w siedzibie RIO w Łodzi – 8 pracowników (8 etatów, w tym 2 emerytów)
- 4) na stanowisku ds. obsługi Kolegium – 1 pracownik (1 etat),
- 5) na stanowisku ds. informacji i szkoleń – 3 pracowników (3 etaty), z czego 1 osoba przebywa na długotrwałym zwolnieniu lekarskim/urlopie.

Z prowadzonych w poprzednich latach naborów wynika, że obecna oferta zatrudnienia nowych pracowników w Wydziale spotyka się z niewielkim zainteresowaniem i prowadzi do pozyskania z rynku pracy pracowników nieposiadających doświadczenia lub

posiadających niewielkie doświadczenie, a co za tym idzie wymagających co najmniej rocznego okresu przygotowania i przyuczenia do realizacji podstawowych zadań Wydziału. Natomiast znacznie dłuższego okresu czasu (przeciętnie - kolejne dwa lata) wymaga przygotowanie pracownika do samodzielnej realizacji wszystkich zadań stanowiska ds. analiz nadzorczych i opiniodawczych.

Ulegający stałemu zmniejszaniu stan osobowy Wydziału może prowadzić w najbliższej przyszłości do poważnych ograniczeń w realizacji zadań Wydziału na rzecz Członków Kolegium, co będzie skutkowało koniecznością wypracowania innych niż dotychczasowe, form współpracy.

Mając na uwadze obserwowane w Izbie trudności związane z zatrudnianiem nowych pracowników, fakt, iż zatrudniani są pracownicy bez doświadczenia, jak również wpływ pracowników z wieloletnim doświadczeniem (w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych lub przechodzących do lepiej płatnej pracy) – istnieje realne niebezpieczeństwo przerwania naturalnego łańcucha pokoleń między pracownikami najstarszymi (z dużym doświadczeniem), a pracownikami młodymi. Tendencja ta przełoży się może na brak wykwalifikowanej kadry mogącej przekazać wiedzę nowo zatrudnianym, nie posiadającym doświadczenia pracownikom.

Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Izby

W 2023 roku 13 pracowników RIO w Łodzi podnosiło kwalifikacje poprzez udział w studiach podyplomowych, 1 pracownik – poprzez studia wyższe.

Ponadto pracownicy Izby (104 osoby) podnosili kwalifikacje poprzez udział w 21 szkoleniach z zakresu: IT, Informacji publicznej, zmian w Prawie Pracy, kontroli zarządczej, ochrony danych osobowych w ramach pracy zdalnej, systemu Besti@, zasiłków i ubezpieczenia społecznego, cyberbezpieczeństwa, kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego, antykorupcji i zwalczania oszustw, działalności rzeczników dyscypliny finansów publicznych, programu Płatnik i aplikacji e-Płatnik, ochrony danych osobowych. raportowaniu umów do rejestru ministerstwa finansów oraz wdrożenia e-doręczeń.

Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej Izby, w tym działalności Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń w 2023 roku

Ustawa z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych określająca zadania regionalnych izb obrachunkowych – zobowiązała izby do prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą. Działalność ta prowadzona jest m.in. poprzez:

- informowanie objętych właściwością Izby jednostek samorządu terytorialnego o zmianach przepisów prawnych,
- udzielanie informacji/wyjaśnień na zapytania kierowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych,
- udostępnianie informacji dotyczących spraw publicznych na podstawie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej,
- zamieszczenie na stronie internetowej informacji o posiedzeniach Kolegium Izby;
- zamieszczanie na stronie internetowej uchwał podejmowanych przez Kolegium Izby oraz uchwał podejmowanych przez składy orzekające Izby,
- przygotowywanie materiałów na potrzeby opracowywanego w ramach Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego,
- szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego.

Odpowiedzi na kierowane do Izby zapytania/stanowiska związane ze zgłaszanymi przez JST problemami

W 2023 roku Izba udzieliła 76 odpowiedzi na zapytania kierowane przez nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego, w tym na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Koordinowaniem działań poszczególnych komórek organizacyjnych Izby uczestniczących w procesie opracowania stanowiska Izby zajmował się Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń.

Stanowiska zajmowane w odpowiedzi na wnioski zgłaszane w trybie art.13 ustawy o rio zamieszczane były na stronie BIP RIO w Łodzi. Na stronie internetowej Izby (www.lodz.rio.gov.pl) zamieszczane były również inne stanowiska lub wyjaśnienia dotyczące problemów zgłaszanych przez nadzorowane przez Izbę jednostki samorządu terytorialnego.

Tematyka zgłaszanych do Izby zapytań dotyczyła:

- podatków i opłat lokalnych – 4
- kompetencji organów jst i komisji stałych organów stanowiących jst – 4
- klasyfikacji budżetowej – 4
- zaciągania zobowiązań - 1
- sprawozdawczości budżetowej – 1
- zamówień publicznych – 1
- pracowników samorządowych - 1
- zasad i form finansowania zadań jst – 14
- innych – 46

Podobnie jak w latach poprzednich, została utrzymana praktyka spotkań, konsultacji telefonicznych członków Kolegium oraz pracowników Izby z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek, mająca na celu udzielanie wyjaśnień oraz instruktażu w sprawach objętych zakresem działalności Izby. Członkowie Kolegium poruszali przede wszystkim kwestie objęte działalnością nadzorczą i opiniodawczą, w szczególności odnoszące się do uchwalania i wykonywania budżetu, zaciągania zobowiązań przez jst; dotacji przyznawanych z budżetu jst; podatków i opłat lokalnych; gospodarowania odpadami komunalnymi; absolutorium oraz wieloletniej prognozy finansowej.

W ramach działalności informacyjnej prowadzonej przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń udzielano głównie informacji w zakresie sprawozdawczości budżetowej, wieloletniej prognozy finansowej, rachunkowości, a także Systemu zarządzania budżetami jst Besti@ oraz e-nadzór.

Działalność informacyjna Izby prowadzona była również w trakcie prowadzonych przez Izbę czynności kontrolnych.

Informacja publiczna

Prawo do informacji publicznej zagwarantowane zostało w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 61 Konstytucji RP prawo to obejmuje m.in. informacje o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, jak również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Skonkretyzowanie przez ustawodawcę prawa dostępu do informacji publicznej nastąpiło poprzez przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej. Zgodnie z przepisami ustawy informację publiczną stanowi każda informacja o sprawach publicznych. Prawo dostępu do informacji przysługuje każdemu, od osoby wykonującej prawo do informacji nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego. Obowiązane do udostępnienia informacji są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne.

Udostępnianie informacji publicznej następuje m.in. w drodze:

- ogłaszania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej,
- udostępniania informacji na wniosek zainteresowanych podmiotów.

Informacja publiczna udzielana przez Izbę na wniosek zainteresowanych podmiotów

W 2023 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wpłynęło 21 wniosków o udzielenie informacji publicznej (w tym 11 złożonych przez osoby fizyczne). W dwóch przypadkach wnioski nie dotyczyły informacji stanowiących informację publiczną, w jednym przypadku Izba posiadała żądanych danych. Wnioski dotyczące informacji publicznej będącej w posiadaniu Izby obejmowały 20 zagadnień.

Rodzaj działalności Izby, której dotyczyła informacja	Liczba udzielonych informacji	Przedmiot wniosku/Udostępnione informacje
Działalność nadzorcza	1	Uchwała kolegium
Działalność kontrolna	3	Protokoły kontroli, wystąpienia pokontrolne, informacje dotyczące czynności kontrolnych.
sprawozdawczości	3	Bilanse jst
Sprawy pozostałe	13	Organizacja i funkcjonowanie Izby, stanowiska izby

Dane w zakresie informacji publicznej były przygotowywane i opracowywane przez właściwe komórki merytoryczne Izby, to jest Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej oraz Biuro Izby. Odpowiedzi udzielane były w terminach wynikających z ustawy o dostępie do informacji publicznej, w formie wskazanej przez wnioskodawcę, ewentualnie wskazywano miejsce opublikowania informacji.

Strona internetowa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi oraz Biuletyn Informacji Publicznej

Działalność informacyjna Izby, w tym realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, prowadzona jest również poprzez stronę internetową Izby (www.lodz.rio.gov.pl) oraz stronę podmiotową Biuletynu Informacji Publicznej (www.bip.lodz.rio.gov.pl).

Na stronach tych w 2023 r. zamieszczane były m.in.:

- opinie składów orzekających Izby,
- rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby,
- sprawozdanie z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
- ramowy plan pracy Izby,

- wyjaśnienia udzielane w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych,
- pisma i stanowiska innych urzędów,
- informacje o organizowanych szkoleniach,
- informacje o planowanych posiedzeniach Kolegium Izby,
- komunikaty i informacje ważne dla prawidłowości działania jednostek samorządu terytorialnego,
- informacje o zmianach przepisów prawnych,
- informacje dotyczące organizacji i funkcjonowania Izby
- informacje o wykonaniu budżetów JST z terenu województwa łódzkiego,
- wyjaśnienia w zakresie sporządzania sprawozdań w systemie Besti@.

Poczta elektroniczna

Działalność informacyjna Izby realizowana poprzez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest także za pośrednictwem poczty internetowej. Pewną i szybką komunikację w tym zakresie umożliwia uruchomiony już w roku 2004 dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w Polsce serwer poczty elektronicznej.

W 2023 roku drogą elektroniczną, w tym poprzez ePUAP przekazywana była m.in. korespondencja dotycząca sprawozdawczości budżetowej i finansowej, sprawozdawczości kierowanej do MF, do GUS, informacje o organizowanych przez Izbę szkoleniach, itp.

Przygotowywanie i opracowywanie materiałów dla Sejmu i Senatu RP dotyczących sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego

W 2023 roku, w związku z przygotowaniem materiałów do *Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2022 roku* przedkładanego corocznie przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych Sejmowi i Senatowi, w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń opracowano materiały dotyczące:

- działalności nadzorczej, opiniodawczej, informacyjnej i szkoleniowej RIO w Łodzi w 2022 roku;
 - kontroli sprawozdań budżetowych jst, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych w jst zbadanych w 2022 r.;
 - projektów budżetów i budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 2022 rok, informacje dotyczące uchwał podjętych w 2022 roku o wydatkach, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, a zostaną zrealizowane w roku następnym;
 - działalności związków międzygminnych i związku powiatów, wyników postępowania nadzorczego dotyczącego zbadanych uchwał związków w 2022 roku;
 - skarg do Wojewódzkiego/Naczelnego Sądu Administracyjnego w 2022 roku;
-

- skarg na działalność organów stanowiących i wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego;
- realizacji ustawy o dostępie do informacji publicznej w 2022 roku;
- wykonania budżetu przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, zatrudnienia, wynagrodzenia, wykształcenia, kwalifikacji i szkolenia pracowników Izby w 2022 roku (przy współpracy z Biurem Izby i Działem Księgowości);

Dodatkowo Wydział przekazał informacje dotyczące:

- działalności RIO w Łodzi w zakresie obsługi rzeczników dyscypliny finansów publicznych i regionalnej komisji orzekającej w 2022 r. (informacja opracowana przez pracownika zajmującego się obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych),
- stwierdzonych w 2022 r. nieprawidłowościach w zakresie danych dotyczących naliczania subwencji (informacja przygotowana przez Wydział Kontroli).

Przy sporządzaniu informacji korzystano z dokumentów źródłowych oraz prowadzonej w Wydziale ewidencji uchwał Kolegium i opinii składów orzekających. Część danych przygotowano we współpracy z pracownikami Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej, Biura Izby, Działu Księgowości, obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Dane zostały przekazane w formie elektronicznej – do poszczególnych regionalnych izb obrachunkowych – autorów odpowiednich części *Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych*.

Wydział Analiz, Informacji i Szkoleń był współautorem ww. Sprawozdania w części dotyczącej: działalności nadzorczej izb – w zakresie:

- skarg do wojewódzkich sądów administracyjnych;
- wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego objętych nadzorem wszystkich regionalnych izb obrachunkowych – w zakresie *Wykonania budżetów przez gminy w 2022 roku* - materiał zawierał informacje dotyczące m. in. wydatków i zobowiązań gmin.

Przygotowanie i opracowanie informacji, w tym na potrzeby innych podmiotów:

W 2023 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przygotowywano także informacje dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, Ministerstwa Finansów oraz Najwyższej Izby Kontroli. W miarę potrzeb informacje przygotowywane były we współpracy i w uzgodnieniu z członkami Kolegium lub innymi komórkami organizacyjnymi Izby.

W 2023 roku przygotowano informacje dotyczące:

- realizowanych przez jst objęte nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi programach naprawczych oraz sytuacji finansowej jednostki, w której może zaistnieć w 2023 roku lub w latach kolejnych konieczność opracowania programu postępowania naprawczego, w tym także konieczność pozyskania środków z budżetu państwa w formie pożyczki w celu przywrócenia bieżącej płynności finansowej;

- danych pomocnych przy szacowaniu wysokości limitu pożyczek z budżetu państwa na 2024 rok
- sposobu funkcjonowania funduszu sołeckiego w gminach województwa łódzkiego w latach 2012-2023;
- jednostek samorządu terytorialnego, w których inspektorzy kontroli stwierdzili nieprawidłowości dotyczące danych wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych, mogące mieć ewentualny skutek dla wielkości naliczenia subwencji;
- danych do wyliczenia mierników Budżetu Zadaniowego;

Dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych:

opracowano/przygotowano informacje dotyczące:

- zbiorczych danych z art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela sporządzonych na podstawie sprawozdań przekazanych od jst województwa łódzkiego za 2022 r.,

Ponadto w ramach współpracy RIO w Łodzi z innymi urzędami na prośbę Ministra Edukacji i Nauki dokonano weryfikacji rozbieżności w zakresie wydatków ponoszonych przez jst na niepubliczne szkoły policealne i przekazano wyjaśnienia.

Na prośbę Najwyższej Izby Kontroli przekazano stanowisko Izby odnośnie możliwości finansowania lub współfinansowania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w sytuacji, gdy jst nie otrzymały środków wystarczających na ich finansowanie

Działalność szkoleniowa

Obowiązek prowadzenia działalności szkoleniowej nakłada na izby przepis art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z powołanym przepisem działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą.

W 2023 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi zorganizowała we własnym zakresie 7 szkoleń/spotkań dla przedstawicieli nadzorowanych jednostek. 4 szkolenia zostały przeprowadzone w trybie on-line (webinarium), natomiast 3 w siedzibie izby (w tym dwa spotkania członków kolegium z przedstawicielami nadzorowanych jednostek).

W szkoleniach tych wzięło udział 365 osób/przedstawicieli nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach szkolenia na temat „e-ZW Zawiadomienie wierzyciela do organu egzekucyjnego – nowe obowiązki gmin” omówiono m.in.:

- obowiązki w zakresie zawiadomień i innej korespondencji spoczywającej na wierzycielu;
 - przedmiot i sposób zawiadamiania naczelnika urzędu skarbowego przez organ wykonawczy;
 - rodzaj informacji przekazywane za pomocą e-ZW;
 - sposób ustalania daty wyegzekwowania należności pieniężnych;
 - skutki rozłożenia zaległości podatkowej na raty w egzekucji;
 - ponowne wszczęcie egzekucji;
 - kolejny tytuł wykonawczy;
 - przesłanki do niepodejmowania egzekucji.
-

W ramach szkolenia dotyczącego egzekucji podatków i należności cywilnoprawnych omówiono m.in. kwestie dotyczące:

- zmian w Ordynacji podatkowej i postępowaniu egzekucyjnym podatków i opłat lokalnych;
- zmian w Rejestrze Należności Publicznoprawnych;
- tytułów wykonawczych, dalszych tytułów wykonawczych i kolejnych tytułów wykonawczych;
- przedawnień podatków i opłat lokalnych oraz należności publicznoprawnych.

W ramach warsztatów dotyczących sprawozdawczości w systemie BeSTi@ omówiono m.in.:

- zbiorczą sprawozdawczość kwartalną oraz sprawozdawczość budżetową i finansową;
- sprawozdawczość miesięczną;
- sprawozdania jednostek posiadających osobowość prawną;
- podpis elektroniczny w sprawozdawczości;
- podstawy użytkowania modułu Komunikacja i Administracja w systemie BeSTi@.

W ramach warsztatów przeprowadzonych przez członków kolegium (skład orzekający V) omówiono m.in.:

- projekty uchwał budżetowych i procedury uchwalania budżetu;
- typowe nieprawidłowości stwierdzone w uchwałach budżetowych i ich zmianach w ramach działalności nadzorczej;
- uchwały w sprawie wieloletnich prognoz finansowych oraz zakres treści objaśnień.

W ramach szkolenia dotyczącego naliczania i egzekwowania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi omówiono m.in.:

- naliczanie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- najnowsze orzecznictwo w zakresie prawidłowego ustalania liczby mieszkańców;
- kwestie dotyczące opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości zamieszkałych, niezamieszkałych oraz wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe;
- obowiązek segregacji odpadów komunalnych;
- zasady postępowania w przypadku zmiany stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- windykację opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z uwzględnieniem nowelizacji przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W ramach szkolenia na temat: „Hipoteka i zastaw skarbowy czyli zabezpieczenie zaległych podatków” omówiono m.in.:

- zabezpieczenie należności, sposób jego dokonywania i wpływ zabezpieczenia należności na ich przedawnienie;
 - wpis i wykreślenie z hipoteki;
 - rodzaje hipotek przysługujących gminie;
 - obowiązki organów podatkowych przed dokonaniem wpisu zastawu skarbowego;
 - obowiązek wykreślenia zastawu skarbowego;
 - Rejestr Zastawów Skarbowych.
-

Zorganizowane przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w 2023 roku szkolenia dla jst.

L.P	Tematyka szkolenia	Liczba przedstawicieli jst uczestniczących w szkoleniu
1	e-ZW Zawiadomienie wierzyciela do organu egzekucyjnego – nowe obowiązki gmin	90
2	egzekucja podatków i należności publicznoprawnych – wybrane zagadnienia	88
3	Sprawozdawczość w systemie Besti@	15
4	Projekty uchwał budżetowych, procedura uchwalania budżetu. Uchwały budżetowe i ich zmiany	35
5	Naliczanie i egzekwowanie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	76
6	Hipoteka i zastaw skarbowy czyli zabezpieczenie zaległych podatków	61
	Łącznie	365

Działalność szkoleniowa prowadzona była także w ramach indywidualnych (w szczególności telefonicznych, mailowych oraz prowadzonych w trybie on-line) konsultacji pracowników Izby, w tym członków Kolegium, pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń, pracowników Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego.

Działalność szkoleniowa prowadzone była także poprzez udział przedstawicieli Izby w Forum Skarbników, gdzie poruszane były kwestie: Finansów publicznych w 2023 roku (60 uczestników), Finansów publicznych oraz zarządzania finansami js (72 uczestników) oraz w V Krajowym Kongresie Forum Skarbników (około 500 uczestników).

Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej w 2023 roku

1. Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Łodzi zatrudnionych było 29 inspektorów kontroli – z wyłączeniem Naczelników Wydziału.

Pomimo zatrudnienia w 2023 roku 2 nowych pracowników, liczba inspektorów nie zmieniła się – w ciągu roku z Wydziału odszedł 1 inspektor, a drugi był zatrudniony tylko do końca grudnia. Na dzień 31 grudnia 2023 roku jedna osoba przebywała na rocznym urlopie bezpłatnym, a dwie na urloпах macierzyńskich.

Zatem sytuacja kadrowa Wydziału nie uległa poprawie, co obrazuje poniżej przedstawiony stan kadrowy Wydziału na dzień 31 grudnia, w latach 2013 - 2021: 2013 rok – 36 inspektorów, 2014 rok – 33 inspektorów, 2015 rok – 35 inspektorów, 2016 rok – 33 inspektorów, 2017 rok – 30 inspektorów, 2018 rok – 29 inspektorów, 2019 rok – 28 inspektorów, 2020 rok – 28 inspektorów, 2021 rok – 29 inspektorów, 2022 rok – 28 inspektorów, 2023 rok - 29 inspektorów (przy czym dla jednego z nich 31 grudnia 2023 roku był ostatnim dniem pracy w Wydziale Kontroli).

Sumując - w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku nastąpiło trwałe zmniejszenie liczebności pracowników Wydziału Kontroli o ponad 20%, przy zwiększonym zakresie realizowanych zadań kontrolnych i stopniu ich skomplikowania.

W 2023 roku kontynuowana była praktyka organizowania wewnętrznych szkoleń w ramach Wydziału Kontroli. Tematyka spotkań szkoleniowych obejmowała m.in. zagadnienia dotyczące nowych przepisów określających zasady gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, inwentaryzacji majątku, ewidencji wybranych operacji gospodarczych i finansowych, sprawozdawczości i wydatków osobowych. Pracownicy Wydziału Kontroli brali także udział w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne w zakresie rachunkowości budżetowej, systemu Besti@ oraz w ramach Kongresu Kontroli Wewnętrznej, Audytu Wewnętrznego, Antykorupcji i Zwalczenia Oszustw. Ponadto zdobywali dodatkowe kwalifikacje uczestnicząc

w studiach podyplomowych (3 osoby zakończyły studia podyplomowe w 2023 roku, a dwie rozpoczęły (jedna na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, druga na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu).

Naczelnicy Wydziału systematycznie przekazywali inspektorom kontroli szeroko pojęte materiały edukacyjne przydatne w toku wykonywania zadań kontrolnych (m.in. wyjaśnienia RIO w Łodzi dotyczące stosowania przepisów o finansach publicznych).

Po raz kolejny - w ramach szkoleń - zwrócono uwagę na uwarunkowania związane z ochroną procesów przetwarzanych danych (w Wydziale opracowano dodatkowe rekomendacje w tym zakresie w postaci Instrukcji pozyskiwania, przetwarzania i przechowywania danych niezbędnych do wykonania czynności kontrolnych).

Dwóch pracowników Wydziału pełni jednocześnie funkcje Zastępcy Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Łodzi.

2. Realizacja zadań kontrolnych

2.1. Dane ogólne

W 2023 roku Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej podjął łącznie 67 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych. Tematyka kontroli obejmowała szeroki zakres zagadnień związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej i udzielaniem zamówień publicznych przez podmioty objęte kontrolą. Analizie poddano procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, w szczególności: pobieranie i gromadzenie dochodów, wydatkowanie środków publicznych, zaciąganie zobowiązań, dług publiczny, rzetelność planowania i prognozowania wartości finansowych, zarządzanie środkami publicznymi, kwestie związane z gospodarowaniem majątkiem, a także kwestie dotyczące prowadzenia rachunkowości i sporządzania sprawozdań finansowych oraz budżetowych. Przedmiotem analizy inspektorów kontroli RIO w Łodzi były także zagadnienia obejmujące sposób funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej (kontroli zarządczej). Problematyka kompleksowej kontroli gospodarki finansowej uwzględniała ramową tematykę kontroli przyjętą przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych uchwałą nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 roku w sprawie ramowej tematyki kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto, w organizacji pracy Wydziału Kontroli, realizującego zadania kontrolne Izby, uwzględniono zasady wynikające z przyjętych przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych” (uchwała Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych Nr 6/2006 z dnia 28 września 2006 roku w sprawie przyjęcia „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych”).

2.2. Szczegółowe dane dotyczące zadań kontrolnych

Ilościowe zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2023 roku – według rodzajów – przedstawiono w poniżej zamieszczonej tabeli.

Tabela
Zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2023 roku

Typ jednostki kontrolowanej	Liczba kontroli	Liczba kontroli według rodzajów			
		kompleksowa	problemowa	doraźna	sprawdzająca
Ogółem jednostki kontrolowane, w tym:	67	55	0	12	0
jednostki samorządu terytorialnego	62	55	0	7	0
inne podmioty objęte kontrolą, w tym: jednostki organizacyjne JST i pozostałe	5	0	0	5	0

W 2023 roku Wydział Kontroli wykonywał zadania kontrolne wynikające z **planu kontroli kompleksowych**, w którym zamieszczono 55 jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela
Zestawienie kontroli kompleksowych podjętych w 2023 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
1.	Gmina Ładzice
2.	Gmina Widawa
3.	Gmina Burzenin
4.	Gmina Rogów
5.	Gmina Zgierz
6.	Gmina Zduńska Wola
7.	Miasto i Gmina Stryków
8.	Gmina Łowicz
9.	Miasto Rawa Mazowiecka
10.	Gmina Rusiec
11.	Gmina Szczerców
12.	Gmina Parzęczew
13.	Gmina Sokolniki
14.	Powiat Sieradzki
15.	Miasto i Gmina Biała Rawska
16.	Gmina Nowy Kawęczyn
17.	Miasto Bełchatów
18.	Miasto i Gmina Kamieńsk
19.	Gmina Czastary
20.	Gmina Ujazd
21.	Gmina Bolesławiec
22.	Gmina Nowe Świnice Warckie
23.	Gmina Słupia
24.	Gmina Jeźów
25.	Gmina Chąśno
26.	Gmina Nowe Ostrowy

27.	Gmina Mokrsko
28.	Gmina Radomsko
29.	Powiat Bełchatowski
30.	Gmina Masłowice
31.	Miasto i Gmina Sulejów
32.	Gmina Łubnice
33.	Gmina Domaniewice
34.	Miasto i Gmina Żychlin
35.	Miasto Tomaszów Maz.
36.	Gmina Skomlin
37.	Gmina Brzeziny
38.	Gmina Kocierzew Południowy
39.	Powiat Łowicki
40.	Miasto Zgierz
41.	Gmina Lgota Wielka
42.	Gmina Rozprza
43.	Gmina Gomunice
44.	Powiat Skierniewicki
45.	Powiat Piotrkowski
46.	Gmina Kowiesy
47.	Gmina Grabów
48.	Miasto i Gmina Tuszyn
49.	Gmina Skierniewice
50.	Gmina Sulmierzyce
51.	Miasto Radomsko
52.	Miasto i Gmina Opoczno
53.	Miasto Piotrków Tryb.
54.	Gmina Żytno
55.	Gmina Strzelce

Kompleksowe kontrole gospodarki finansowej podjęte zostały we wszystkich jednostkach objętych planem kontroli, jednak w kilku przypadkach czynności kontrolne były prowadzone także w I kwartale 2024 roku. Na powyższe miały wpływ w szczególności uwarunkowania organizacyjne (przesunięcie terminu rozpoczęcia kontroli objętych planem kontroli z 2023 roku ze względu na konieczność zakończenia kontroli z 2022 roku, w szczególności w Mieście Łodzi oraz w Mieście Skierniewice), jak również aktualne możliwości kadrowe Wydziału Kontroli.

Zagadnienia objęte tematyką kontroli kompleksowych dotyczyły, w szczególności:

- ustalenia wewnętrznych regulacji z zakresu gospodarki finansowej i kontroli wewnętrznej,
- funkcjonowania systemu kontroli zarządczej,
- prowadzenia ewidencji księgowej,
- sporządzania sprawozdań finansowych,
- sporządzania sprawozdań budżetowych,
- długu publicznego,
- realizacji dochodów z tytułu podatków i opłat,
- realizacji dochodów z majątku,

- udzielania dotacji z budżetu,
- wydatków na wynagrodzenia,
- stosowania procedur udzielania zamówień publicznych,
- wydatków majątkowych,
- wykorzystania dotacji otrzymanych przez JST na realizację zadań zleconych,
- ewidencji majątku,
- inwentaryzacji majątku,
- wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej,
- rozliczeń między jednostką samorządową a jednostkami organizacyjnymi,
- dochodów i wydatków związanych z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

W ramach kontroli o charakterze kompleksowym, RIO w Łodzi badała także przestrzeganie przez jednostki samorządu terytorialnego przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela, w zakresie osiągnięcia w poszczególnych JST wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ww. ustawy oraz wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających.

Istotnym elementem przeprowadzonych kontroli była tematyka długu publicznego, w tym przestrzegania przez jednostki samorządu terytorialnego wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W kontekście wskazanego przepisu ważne znaczenie miała weryfikacja rzetelności danych finansowych przyjmowanych przez jednostkę samorządową przy prognozowaniu zachowania tego wskaźnika. Kontrola zagadnień związanych z długiem publicznym obejmowała w szczególności ustalenie:

1. poziomu, dynamiki i struktury zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego;
 2. przestrzegania regulacji prawnych obowiązujących w zakresie zaciągania i spłaty zobowiązań;
 3. rzetelności danych prezentowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadłużenia;
 4. terminowości regulowania zobowiązań;
 5. występowania zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego nie należących do długu publicznego;
 6. przestrzegania wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
 7. rzetelności prognozowania podstawowych parametrów finansowych w zakresie związanym z wykazaniem wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
 8. przestrzegania regulacji wynikającej z art. 242 ustawy o finansach publicznych (równoważenie budżetu w części bieżącej oraz zakaz finansowania wydatków bieżących z dochodów majątkowych na etapie planowania i wykonania budżetu; regulacje stosowane w sytuacji niezachowania relacji według reguł wynikających z art. 242 ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem
-

art. 78 ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na 2021 rok (Dz. U. z 2020 r., poz. 2400 ze zm.) – w odniesieniu do 2021 roku;

9. ustalania i zachowania standardów kontroli zarządczej w zakresie procesów zaciągania i spłaty zadłużenia.

W ramach kontroli zwrócono również uwagę na przestrzeganie dodatkowych reguł ograniczających zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wynikających z art. 80 ustawy z dnia 19 listopada 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021.

W zakresie zagadnień odnoszących się do sprawozdawczości budżetowej istotne miejsce zajmowała problematyka związana ze sporządzeniem sprawozdań Rb-NDS, w tym weryfikacja prawidłowości identyfikowania przychodów z poprzednich lat budżetowych – w podziale na poszczególne źródła tych przychodów.

W przypadku tematyki obejmującej wykonywanie przez gminy dochodów podatkowych, jako szczególny obszar ryzyka określono opodatkowanie terenów wykorzystywanych na prowadzenie działalności wydobywczej, na podstawie wydanych przez właściwe organy koncesji. Kontrole w tym zakresie przyczyniły się do ustalenia na rzecz gmin dodatkowych środków finansowych.

Na podstawie decyzji Prezesa RIO w Łodzi, przeprowadzono także 12 kontroli o charakterze doraźnym.

Tabela
Zestawienie kontroli doraźnych przeprowadzonych w 2023 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Zakres kontroli	Uwagi
1.	Centrum Usług Wspólnych w Łodzi	Realizacja zadań związanych ze wspólną obsługą co do sprawozdawczości oraz realizacji dochodów budżetowych i ewidencji tych dochodów	W ramach kontroli kompleksowej Miasta Łodzi (sygnalizacja osoby fizycznej)
2.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łodzi	Wydatki na zakup usług oraz wydatki na wynagrodzenia	W ramach kontroli kompleksowej Miasta Łodzi (informacja Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych)
3.	Zarząd Inwestycji Miejskich w Łodzi	Realizacja inwestycji i udzielanie zamówień publicznych	W ramach kontroli kompleksowej Miasta Łodzi
4.	Publiczne Przedszkole w Dobroniu	Pobieranie opłat za wyżywienie w przedszkolu	Kontrola podjęta w związku z sygnalizacją osoby fizycznej
5.	Zespół Szkół w Zychlinie	Wykorzystanie i rozliczenie środków otrzymanych ze źródeł zagranicznych	Kontrola podjęta w związku z sygnalizacją osoby fizycznej

6.	Gmina Dobroń	Opłaty za wyżywienie pobierane w przedszkolu samorządowym	Kontrola podjęta w związku z sygnalizacją osoby fizycznej
7.	Gmina Bełchatów	Wydatki na zakup usług	Kontrola podjęta w związku z sygnalizacją osoby fizycznej
8.	Gmina Pęczniew	Realizacja dochodów budżetowych	Kontrola podjęta w związku z wnioskiem Prokuratury Rejonowej w Poddębicach
9.	Gmina Zduny	Prowadzenie rachunkowości oraz sporządzanie sprawozdań budżetowych i finansowych	Kontrola podjęta w związku z sygnalizacją osoby fizycznej
10.	Gmina Łęczyca	Pobieranie opłat za zajęcie pasa drogowego	Kontrola podjęta w związku z wnioskiem Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi
11.	Miasto i Gmina Błaszki	Wydatki na wynagrodzenia pracowników samorządowych	Kontrola koordynowana przez RIO w Lublinie
12.	Miasto i Gmina Poddębice	Wydatki na wynagrodzenia pracowników samorządowych	Kontrola koordynowana przez RIO w Lublinie

W ramach kontroli badano m.in. zagadnienia objęte tematyką kontroli o charakterze koordynowanym. W 2023 roku – na podstawie decyzji Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych – prowadzona była kontrola „Wynagrodzenia w jednostkach samorządu terytorialnego” (koordynator – RIO w Lublinie).

W wyniku przeprowadzonych kontroli, objętych planem pracy na 2023 rok, do czasu sporządzenia sprawozdania, złożono 1 zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa - na podstawie wyników kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w Gminie Zduny oraz 1 zawiadomienie o przestępstwie karno-skarbowym do Naczelnika Urzędu Skarbowego w związku z kontrolą w Gminie Parzęczew.

W 2023 roku złożono także 3 zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa - na podstawie wyników kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w 2022 roku (Miasto i Gmina Warta, Gmina Bielawy i Gmina Kutno).

W oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonych w latach 2022 - 2023, do czasu sporządzenia sprawozdania złożono także zawiadomienia o możliwości zaistnienia przestępstw skarbowych związanych z poświadczeniem nieprawdy lub zatajeniem

prawdy w składanych przez podatników deklaracjach podatkowych (Gmina Dalików, Miasto i Gmina Warta, Gmina Rawa Mazowiecka).

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w 2023 roku przekazano także jedną sygnalizację do Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach (Miasto i Gmina Warta).

Dodatkowo Izba złożyła sygnalizację do organu podatkowego – Wójta Gminy Białaczów w związku z kontrolą w Gminie Żarnów (kontrola z 2022 roku) oraz – na podstawie wyników kontroli z 2023 roku w Zespole Szkół w Żychlinie - sygnalizację do Narodowej Agencji Programu Erasmus+.

Wszystkie wpływające do Izby wnioski oraz sygnalizacje były rejestrowane i w miarę możliwości badane – z uwzględnieniem ustawowych kompetencji – w ramach podejmowanych przez Izbę kontroli, w szczególności o charakterze kompleksowym.

Realizując ustawowe obowiązki, w oparciu o wyniki kontroli, Prezes RIO w Łodzi przekazywał kontrolowanym jednostkom wystąpienia pokontrolne, wskazując w nich: stwierdzone nieprawidłowości, ich źródła, przyczyny, rozmiary oraz osoby odpowiedzialne, a także zamieszczając wnioski pokontrolne mające na celu usunięcie ujawnionych naruszeń oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości.

Zgodnie z przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwym organom kontrolowanych jednostek przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium RIO. Podstawą zastrzeżenia może być zarzut naruszenia prawa, przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

W zakresie kontroli przeprowadzonych w ramach planu kontroli z 2023 roku, według stanu na dzień przygotowania sprawozdania, z powyższego prawa skorzystał jeden podmiot - Miasto Zgierz (16 wniosków pokontrolnych – brak rozstrzygnięcia Kolegium na dzień złożenia sprawozdania).

W 2023 roku wpłynęły także zastrzeżenia złożone przez jednostki objęte planem kontroli z 2022 roku (Miasto i Gmina Warta, Gmina Kutno oraz Miasto Łódź).

W 2023 roku Izba skierowała do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych 30 zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych, które dotyczyły czynów naruszających dyscyplinę finansów publicznych określonych w następujących przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- 1) art. 18 pkt 1 ustawy (zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości) – 12 zawiadomień;

- 2) art. 18 pkt 2 ustawy (niesporządzenie lub nieprzekazanie w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazanie w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej) – 15 zawiadomień;
 - 3) art. 17 ust.1c ustawy (naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1 i 1b–1bc, jeżeli miało ono wpływ odpowiednio na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub zawarcie umowy ramowej, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej, zawarcia umowy na usługi społeczne i inne szczególne usługi lub rozstrzygnięcia konkursu) – 11 zawiadomień;
 - 4) art. 18a ustawy (zaniechanie prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce sektora finansów publicznych do tego zobowiązanej, wskutek niezatrudnienia audytora wewnętrznego albo niezawierania umowy z usługodawcą) – 3 zawiadomienia;
 - 5) art. 15 ust.1 ustawy (zaciągnięcie lub zmiana zobowiązania bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania lub zmiany zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych) – 10 zawiadomień;
 - 6) art. 11 ust.1 ustawy (dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków) – 3 zawiadomienia;
 - 7) art. 8 pkt 1 ustawy (przekazanie lub udzielenie dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji) – 4 zawiadomienia;
 - 8) art. 17 ust.1 pkt 2 ustawy (niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję) – 1 zawiadomienie;
 - 9) art. 5 ust.1 pkt 3 ustawy (niezgodne z przepisami umorzenie należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, odroczenie jej spłaty lub rozłożenie spłaty na raty albo dopuszczenie do przedawnienia tej należności) - 1 zawiadomienie;
 - 10) art. 7 ustawy (przeznaczenie dochodów uzyskiwanych przez jednostkę budżetową na wydatki ponoszone w tej jednostce) - 1 zawiadomienie;
 - 11) art. 17 ust.1 pkt 5 ustawy (nieprzekazanie do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub niezamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamówieniu, ogłoszenia o ustanowieniu systemu kwalifikowania wykonawców, ogłoszenia o sprostowaniu, zmianach lub dodatkowych informacjach odnośnie do takich ogłoszeń, ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, ogłoszenia o wyniku postępowania lub ogłoszenia o wykonaniu umowy) – 1 zawiadomienie;
 - 12) art. 17 ust.1b pkt 1 ustawy (udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie lub procedurze, określonych w przepisach o zamówieniach publicznych) – 3 zawiadomienia;
-

- 13) art. 18b pkt 1 ustawy (niedokonanie lub nienależyte dokonanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym lub kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących takiej operacji, jeżeli miało ono wpływ na dokonanie wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych) - 1 zawiadomienie;
- 14) art. 14 pkt 1-3 ustawy (nieopłacenie w terminie przez jednostkę sektora finansów publicznych: składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy) – 1 zawiadomienie.

3. Rodzaje stwierdzonych nieprawidłowości

Stwierdzone – w wyniku przeprowadzonych kontroli – nieprawidłowości Wydział Kontroli rejestrował według następujących kategorii tematycznych:

- sprawy organizacyjne,
- księgowość i sprawozdawczość finansowa,
- planowanie i wykonanie budżetu,
- dochody i przychody,
- dług publiczny,
- wydatki i rozchody,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- zamówienia publiczne,
- rozliczenia finansowe jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi.

Najwięcej nieprawidłowości w poszczególnych kategoriach dotyczyło następujących przypadków:

Sprawy ogólnooorganizacyjne:

- nieprawidłowe opracowanie dokumentacji opisującej przyjętą w JSFP politykę (zasady) rachunkowości;
 - brak lub nieprawidłowe udokumentowanie systemu kontroli zarządczej w JSFP w zakresie zasad zarządzania ryzykiem i mechanizmów kontroli operacji finansowych i gospodarczych;
 - naruszenie ustalonych w JSFP zasad zarządzania ryzykiem i mechanizmów kontroli operacji finansowych i gospodarczych;
 - zaniechanie prowadzenia lub nieprawidłowe prowadzenie audytu w JSFP;
 - nieprawidłowe zorganizowanie wspólnej obsługi samorządowych jednostek organizacyjnych;
 - nieprawidłowości dotyczące tworzenia i rejestrowania instytucji kultury;
 - niepowołanie zastępcy wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
 - nieprawidłowe powierzanie pracownikom urzędu JST kompetencji i obowiązków w zakresie gospodarki finansowej (w tym zamówień publicznych) oraz dokonywanie czynności w zakresie gospodarki finansowej bez powierzenia lub z przekroczeniem granic powierzenia.
-

Księgowość i sprawozdawczość finansowa:

- nieprawidłowe prowadzenia ksiąg rachunkowych (np. prowadzenie wspólnych urzędów księgowych dla organu i jednostki; prowadzenie wspólnych ksiąg dla urzędu JST i jednostek obsługiwanych; prowadzenie tzw. "rejestrów częściowych" z odrębnym planem kont i urządzeniami księgowymi dla poszczególnych rejestrów);
- niesporządzanie sprawozdań jednostkowych przez jednostki organizacyjne JST;
- wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych danych niezgodnych z ewidencją księgową;
- nieprawidłowe wykazywanie kwot przychodów w sprawozdawczości budżetowej;
- nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania z wykonania budżetu JST;
- ewidencjonowanie operacji gospodarczych bez zachowania systematyki lub chronologii zapisów;
- nieprawidłowa ewidencja środków europejskich;
- nieprawidłowa ewidencja rozliczeń podatku VAT;
- nieprowadzenie wszystkich wymaganych kont księgowych;
- prowadzenie kont księgowych nieprzewidzianych w polityce rachunkowości;
- nieujmowanie w ewidencji wszystkich zobowiązań jednostki.
- wykazanie w sprawozdaniach budżetowych nieprawidłowych kwot skutków finansowych udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych;
- zaniechanie przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów lub pasywów; nieprawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji; zaniechanie lub nieprawidłowe rozliczenie inwentaryzacji;
- nieprawidłowa wycena aktywów lub pasywów (np. nieuprawniona aktualizacja, nieprawidłowe umorzenia, nieprawidłowo ustalona wartość środka trwałego, itp.).

Dochody i przychody:

- nieterminowe podejmowanie lub zaniechanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych;
 - dopuszczenie do przedawnienia należności jednostek samorządu terytorialnego;
 - nieprzestrzeganie przepisów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg w zapłacie podatków;
 - nieprzestrzeganie przepisów prawa lokalnego w zakresie udzielania ulg w zapłacie należności cywilnoprawnych;
 - nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych;
 - wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych nieprawidłowych kwot skutków finansowych udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych;
 - brak podjęcia przez radę gminy uchwały w sprawie stawek opłaty adiacenckiej;
 - zaniechanie naliczania i egzekwowania odsetek od nieterminowych płatności należności cywilnoprawnych.
-

Wydatki i rozchody:

- nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych;
- przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków;
- nieterminowe regulowanie zobowiązań;
- przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań;
- nieprawidłowe rozliczanie dotacji udzielonych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych,
- nieprzestrzeganie przesłanek uzasadniających przyznanie dodatku specjalnego pracownikom samorządowym;
- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących sposobu obliczenia jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli.

Wykonywanie budżetu. Wieloletnia prognoza finansowa. Dług publiczny

- nieprawidłowe ujmowanie w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej danych dotyczących przypadających do spłaty rozchodów;
- nierealistyczne prognozowanie w wieloletniej prognozie finansowej dochodów ze sprzedaży majątku, dochodów i wydatków bieżących;
- nienależyte monitorowanie procesów związanych z wykonywaniem budżetu;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych z naruszeniem limitów wynikających z uchwały budżetowej;
- niesporządzenie planu dla rachunku przeznaczanego do gromadzenia środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych ponad potrzeby pożyczkowe budżetu.

Gospodarowanie mieniem komunalnym:

- nieprzestrzeganie przepisów określających procedury sprzedaży nieruchomości;
- nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż dysponowaniu mieniem komunalnym (najem, dzierżawa itp.);
- brak aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego;
- niesporządzenie lub nieprawidłowe sporządzenie planu wykorzystania zasobu nieruchomości;
- nieprowadzenie lub nieprawidłowe prowadzenie ewidencji zasobu nieruchomości;
- niepodjęcie uchwały w sprawie wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym lub uchwały o zasadach wynajmowania lokali mieszkalnych;
- nieprawidłowe sporządzenie informacji o stanie mienia komunalnego.

Zamówienia publiczne:

- udzielenie zamówienia publicznego bez stosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
 - nieprawidłowe sporządzenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
 - nieprawidłowe opisanie przedmiotu zamówienia;
-

- nieprawidłowe określenie kryteriów wyboru najkorzystniejszej oferty;
 - nieokreślenie lub niewłaściwe określenie wartości zamówienia;
 - nieprawidłowości związane z wniesieniem i zwrotem zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
 - nieprawidłowości związane z obowiązkiem zamieszczenia w BZP lub przekazania do publikacji w Dz.Urz.U.E wymaganych przepisami o zamówieniach publicznych ogłoszeń.
- .
-